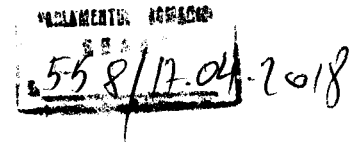

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

594
05042018

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.21/1991 a cetățeniei române, republicată*, inițiată de domnul deputat PNL Daniel Gheorghe și un grup de parlamentari PNL (**Bp. 479/2017**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou articol, **art. 8³**, propunându-se acordarea cetățeniei române, la cerere, persoanelor care își asumă în mod liber identitatea culturală română, persoanelor de origine română și celor aparținând filonului lingvistic și cultural românesc, care locuiesc în afara frontierelor României, indiferent de modul în care aceștia sunt apelați – armâni, armânji, aromâni, basarabeni, cuțovlahi, daco-români, fărșeroți, herțeni, istro-români, latini dunăreni, macedoromâni, macedo-români, maramureșeni, megleniți, megleno-români, moldoveni, moldovlahi, români (rumâni) timoceni, rrămâni, rumâni, valahi, vlahi, vlasi, voloni, macedo-armânji, precum și toate celelalte forme lexicale înrudite semantic cu cele de mai sus – denumite români de pretutindeni.

II. Observații

1. Apreciem că stabilirea unui regim de dobândire a cetățeniei române pe criterii etnice ridică probleme sub aspectul conformității cu dispozițiile art. 5 al *Convenției europene asupra cetățeniei*, care prevăd că „*Reglementările unui stat parte referitoare la cetățenie nu trebuie să conțină deosebiri sau să includă practici care să constituie o discriminare bazată pe sex, religie, rasă, culoare sau originea națională ori etnică*”.

Totodată, considerăm că o astfel de reglementare s-ar îndepărta de standardele internaționale în materie de tratament preferențial acordat minorităților naționale de către statul lor înrudit și de la criteriile stabilite în acest sens de Comisia de la Veneția.

2. Precizăm faptul că soluția propusă beneficiază, într-o anumită măsură, deja de reglementare în *Legea nr. 21/1991*. Astfel, art. 10 din lege stabilește posibilitatea redobândirii, la cerere, a cetățeniei române de către persoanele care au pierdut această cetățenie, precum și de către descendenții acestora până la gradul II inclusiv.

Totodată, art. 11 din același act normativ reglementează posibilitatea redobândirii cetățeniei române de către persoanele care au fost cetățeni români, dar au pierdut cetățenia din motive neimputabile lor sau cărora aceasta le-a fost ridicată fără voia lor, precum și de către descendenții acestora până la gradul III.

Instituirea propunerii legislative ar anula, practic, art. 10 și 11 din lege, care reglementează situațiile particulare și condițiile în care foștii cetățeni români care au pierdut cetățenia română, precum și descendenții acestora, pot redobândi această cetățenie, întrucât o mare parte dintre aceștia se pot prevala și de dispozițiile propuse prin inițiativa legislativă, dovedindu-și originea etnică română.

După cum se cunoaște, în scopul înlăturării unor consecințe nefaste ale istoriei, art. 10 și 11 din *Legea nr. 21/1991* oferă posibilitatea redobândirii cetățeniei române de către persoanele care au pierdut această cetățenie, precum și de către descendenții acestora până la gradul II inclusiv, respectiv de către persoanele care au fost cetățeni români, dar au pierdut cetățenia română din motive neimputabile lor sau cărora această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și de către descendenții acestora până la gradul III, aceste persoane beneficiind de o procedură și de condiții simplificate în vederea redobândirii cetățeniei române (limitarea la gradul II, respectiv gradul III de rudenie în linie directă subliniază natura reparatorie a reglementărilor cuprinse în art. 10 și 11 din lege; legiuitorul a considerat că legătura cu statul român subzistă pentru descendenții apropiați ai foștilor cetățeni români).

Prin modificări succesive aduse legislației în domeniu a fost îmbunătățită desfășurarea procedurii de redobândire a cetățeniei române, cu precădere sub aspectul celerității și eficientizării activității Comisiei pentru Cetățenie.

Așadar, întrucât de modul de dobândire a cetățeniei instituit prin inițiativa legislativă beneficiază și persoanele care se încadrează în situațiile reglementate la art. 10 și 11 din lege, având în vedere că mare parte din aceste persoane sunt de etnie română, există o suprapunere evidentă în sfera de aplicare a celor două articole menționate și textul propus de inițiatori.

3. Din modul de formulare a propunerii legislative rezultă că aceasta modifică, implicit, sfera de aplicare a art. 10 și 11 din *Legea nr. 21/1991*.

Astfel, în conformitate cu prevederile legale actuale, pot dobândi, la cerere, cetățenia română toate persoanele care au pierdut această cetățenie, din motive neimputabile lor sau cărora această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și descendenții acestora până la gradul II inclusiv (art. 10), respectiv gradul III inclusiv (art. 11).

În baza textului propus, persoanele de origine etnică română care au calitatea de descendent potrivit art. 10 și 11 din lege, vor beneficia de dobândirea (nu redobândirea) cetățeniei române în temeiul art. 8³ propus, astfel că gradul de rudenie între acestea și ascendentele său, fost cetățean român, devine irelevant, persoanele respective beneficiind de dobândirea cetățeniei române „*în nume propriu*”.

4. Este de menționat că, prin prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 37/2015 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991*, s-a reglementat posibilitatea ca cetățenii străini sau persoanele fără cetățenie ce au contribuit în mod semnificativ la protejarea și promovarea culturii, civilizației și spiritualității românești să dobândească cetățenia română printr-un mecanism mai facil.

Este necesară, în acest sens, îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.8 alin.(1) lit. b), c) și e) din *Legea nr. 21/1991*, precum și a condiției ca solicitantul să fi contribuit în mod semnificativ la protejarea și promovarea culturii, civilizației și spiritualității românești; aceste persoane vor avea posibilitatea să-și stabilească domiciliul în România sau să și-l mențină în străinătate.

Textul de lege nu implică o abordare la nivel de criteriu etnic pentru dobândirea cetățeniei române, ci reglementează posibilitatea dobândirii cetățeniei române, în condiții mai favorabile, de către persoanele care au contribuit prin activitatea lor la protejarea și promovarea culturii, civilizației și spiritualității românești, în această categorie putând fi incluși și cetățeni străini

de etnie română, indiferent de etnonimul folosit, dacă sunt îndeplinite condițiile expres stipulate de *Legea cetățeniei române*.

5. Cu privire la redactarea textului propus, se poate observa că acesta reproduce prevederile art. 1 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, care, în cadrul dispozițiilor generale, prevede:

„(1) Prezenta lege reglementează:

a) drepturile persoanelor care își asumă în mod liber identitatea culturală română - persoanele de origine română și cele aparținând filonului lingvistic și cultural românesc, care locuiesc în afara frontierelor României, indiferent de modul în care aceștia sunt apelați (armâni, armânji, aromâni, basarabeni, bucovineni, cușovlahi, daco-români, fărșeroși, herțeni, istro-români, latini dunăreni, macedoromâni, macedo-români, maramureșeni, megleniți, megleno-români, moldoveni, moldovlahi, rrâmâni, rumâni, valahi, vlahi, vlasi, voloni, macedo-armânji, precum și toate celelalte forme lexicale înrudite semantic cu cele de mai sus), denumite în continuare români de pretutindeni;

b) rolul și îndatoririle autorităților competente din România în domeniul sprijinului acordat românilor de pretutindeni.

(2) Din categoria românilor de pretutindeni fac parte:

a) persoanele aparținând minorităților naționale, minorităților lingvistice sau grupurilor etnice autohtone existente în statele din vecinătatea României și alte state, indiferent de etnonimul folosit;

b) românii emigranți, fie că au păstrat sau nu cetățenia română, descendenții acestora, precum și cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate”.

Observăm lipsa unei prevederi care să reglementeze de o manieră clară și previzibilă modul în care solicitanții de cetățenie urmează să facă dovada că fac parte dintre „persoanele de origine română și cele aparținând filonului lingvistic și cultural românesc, care locuiesc în afara frontierelor României” și, astfel, a calității de persoană îndreptățită.

O prevedere de această natură este inclusă în art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 299/2007*, care stabilește că:

„(1) Românii de pretutindeni beneficiază de drepturile prevăzute în prezenta lege, pe baza îndeplinirii următoarelor condiții:

a) declară pe propria răspundere, pe baza voinței liber exprimate, cu respectarea condițiilor prevăzute de Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, că își asumă identitatea culturală română, indiferent de

denumirea folosită în statul de cetățenie sau reședință pentru desemnarea minorității sau comunității respective;

b) posedă cunoștințe de limba română corespunzătoare”.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, „*Declarația prevăzută la alin. (1) lit. a), respectiv evaluarea cunoștințelor prevăzute la alin. (1) lit. b) se efectuează la sediul misiunii diplomatice sau oficiului consular al României din statul de cetățenie sau reședință, cu sprijinul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, denumit în continuare M.R.P., sau la sediul M.R.P. Modelul declarației și modalitatea de certificare sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege”.*

Nu este clară, însă, legătura dintre prevederile *Legii nr. 21/1991* și cele ale legii care reglementează sprijinul acordat românilor de pretutindeni, amintite mai sus, și anume dacă cele din urmă complinesc reglementarea propusă, și nici competențele autorității cu atribuții în materie de cetățenie.

6. Precizăm și faptul că inițiativa legislativă nu prevede îndeplinirea vreunei condiții pentru dobândirea cetățeniei române de către beneficiarii vizati, afară de dovada împrejurării că aceștia fac parte dintre persoanele de origine română și cele aparținând filonului lingvistic și cultural românesc, care locuiesc în afara frontierelor României.

Or, beneficiul acordării, la cerere, a cetățeniei române trebuie să se realizeze numai cu:

- respectarea ordinii publice, având în vedere importanța raporturilor juridice care se stabilesc între solicitant și statul român. Spre exemplu, în cazul redobândirii cetățeniei române, legiuitorul a menținut condiția unui comportament de loialitate față de statul român, de a nu întreprinde sau sprijini acțiuni împotriva ordinii de drept sau a securității naționale (art. 8 alin. (1) lit.b) din lege). De asemenea, trebuie ca solicitantul să fie cunoscut cu o bună comportare și să nu fi fost condamnat în țară sau în străinătate pentru o infracțiune care îl face nedemn de a fi cetățean român (art. 8 alin. (1) lit. e) din lege);

- îndeplinirea de către solicitant a condiției referitoare la împlinirea vârstei de 18 ani. Astfel, legătura juridică de cetățenie între un individ și stat presupune nu doar drepturi, ci și obligații și responsabilități, care sunt exercitate și îndeplinite de către ambele subiecte de drept. De aceea, acordarea la cerere a cetățeniei române – inclusiv în cazul reglementat prin inițiativa legislativă – presupune exprimarea unui consimțământ din partea unei persoane cu discernământ deplin.

7. Este unanim admis că cetățenia desemnează legătura juridică dintre o persoană și un stat, și nu indică originea etnică a persoanei, în acest fel fiind și dispozițiile art. 2 lit. a) din *Convenția Europeană asupra Cetățeniei din 1997*, ratificată de România.

Din analiza inițiativei legislative rezultă că aceasta instituie acordarea în mod generalizat a cetățeniei române pentru toți cetățenii străini care provin din rândul comunităților istorice românești din afara granițelor, condiționat de dovedirea originii etnice românești.

Astfel cum se subliniază în Recomandarea Bolzano/Bozen cu privire la rolul minorităților naționale în relațiile interstatale¹, statele pot lua în considerare competențele lingvistice și legăturile culturale, istorice ori familiale în decizia lor de a acorda cetățenie persoanelor fizice din străinătate. Statele trebuie, totuși, să se asigure că o astfel de acordare a cetățeniei respectă principiile de prietenie, inclusiv de bună vecinătate, precum și suveranitatea teritorială și trebuie să se abțină să confere cetățenia în masă, chiar dacă dubla cetățenie este permisă de către statul de reședință.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRIȚEANU**

Președintele Senatului

---

¹ Emisă de Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (O.S.C.E.) – Înaltul Comisar pentru Minorități Naționale, în anul 2008.